

1. Ի՞նչ է կապիկի ծաղիկը

Կապիկի ծաղիկը վարակիչ հիվանդություն է, որն առաջանում է կապիկի ծաղկի վիրուսից: Այն հայտնաբերվել է 1958 թ.-ին, երբ ծաղիկանման հիվանդության բռնկում եղավ կապիկների խմբերում, որոնց պահում էին հետազոտությունների համար: Մարդկանց մոտ կապիկի ծաղկի առաջին դեպքը գրանցվել է 1970թ.-ին: Մինչև 2022թ.-ի մայիսը Միացյալ Նահանգներում և բազմաթիվ այլ երկրներում հազվադեպ է հանդիպել կապիկի ծաղկի:

Կա կապիկի ծաղկի վիրուսի երկու տեսակ: Այն տեսակը, որն այժմ Միացյալ Նահանգներում է, այդքան էլ ծանր չէ: Ամենատարածված ախտանիշը ցանն է, որը կարող է լինել հարբուխին բնորոշ ախտանիշների հետ միասին կամ առանց դրանց: Մարդկանց մեծ մասը հիվանդանոցում բուժվելու կարիք չի ունենում և առողջանում է 2-4 շաբաթում: Կապիկի ծաղկի բուժման համար հասանելի են պատվաստանյութեր և հակավիրուսային դեղեր:

2. Որո՞նք են կապիկի ծաղկի նշաններն ու ախտանիշները

Կապիկի ծաղկի ախտանիշները սովորաբար հայտնվում են վարակվելուց հետո 3 շաբաթվա ընթացքում:

Ամենատարածված ախտանիշը ցանն է, որը կարող է՝

- Նման լինել ելուստների, բշտիկների, պզուկների կամ քուսի: Մինչև ապաքինվելը այն անցնում է մի քանի փուլերով: Սովորաբար ցանը սկզբում լինում է կարմիր, հարթ կետերի տեսքով, հետո վերածվում է բշտիկների: Այդ բշտիկները կարող են լցվել հեղուկով, որը դառնում է թարախ: Բշտիկները այնուհետև կոշտանում են՝ վերածվելով կեղևի:
- Լինել սեռական օրգանների (ամնանդամ, ամործիներ, սեռական շուրթեր և հեշտոց) հետանցքի, բերանի մոտ կամ դրանց վրա, ինչպես նաև մարմնի այլ մասերում, օրինակ՝ ձեռքերին, ոտքերին, կրծքին և դեմքին:
- Տարածվել ամբողջ մարմնով կամ լինել միայն մարմնի մեկ հատվածում: Կարող են լինել ընդամենը մի քանի բշտիկներ կամ ելուստներ:
- Լինել ցավոտ կամ քոր գալ: Որոշ մարդիկ ունենում են ուժեղ ցավեր, հատկապես եթե ցանը բերանի կամ հետանցքի մեջ է:

Մարդիկ բացի ցանից կարող են ունենալ նաև հարբուխին բնորոշ ախտանիշներ: Սրանք կարող են հայտնվել ցանի առաջանալուց 1-4 օր առաջ կամ հետո: Սրանք ներառում են ջերմությունը/դողը, այտուցված ավշային հանգույցները, հոգնածությունը, մկանային ցավերը և գլխացավը:

Կապիկի ծաղիկով հիվանդ մարդկանց մեծ մասն առողջանում է 2-4 շաբաթում:

3. Ինչպե՞ս է տարածվում կապիկի ծաղիկը

Հայտնի է, որ կապիկի ծաղիկը տարածվում է սերտ, մտերմիկ (ինտիմ) և/կամ երկարատև շփման միջոցով, ներառյալ՝

- Մաշկը մաշկին շփում կապիկի ծաղիկ ունեցող անձի ցանի, վերքի կեղևի կամ մարմնի հեղուկների հետ
- Շփում այն առարկաների և գործվածքների հետ, որոնք օգտագործվել են կապիկի ծաղիկ

ԿԱՊԻԿԻ ԾԱՂԻԿ

Հաճախակի տրվող հարցեր

ուկնեցող որևէ անձի կողմից

- Շփում կապիկի ծաղիկ ուկնեցող որևէ անձի շնչառական արտազատուկների հետ:

Սա կարող է պատահել հետևյալի արդյունքում.

- Սեռական հարաբերություն և այլ մտերմիկ շփումներ, ներառյալ՝ համբուրվելը, մերսումը, գրկախառնվելը
- Օգտագործելը գործվածքներ և առարկաներ (օրինակ՝ հագուստ, անկողնային պարագաներ, սրբիչներ, սեքս-խաղալիքներ), որոնք հիվանդի կողմից օգտագործվելուց հետո չեն մաքրվել
- Երկարատև, սերտ, դեմամոդեմ շփումներ, ինչպես օրինակ՝ երկար ժամանակով (մոտ 3 ժամ կամ ավել) շատ մոտ հեռավորությունից դեմամոդեմ խոսելը
- Կապիկի ծաղկով հիվանդի հետ նույն տանը ապրելը, նրա անկողինն օգտագործելը և նրան խնամելը

Կապիկի ծաղիկով հիվանդը կարող է այն փոխանցել ուրիշներին սկսած այն պահից, երբ ախտանիշները հայտնվում են, մինչև երբ ցանն արդեն լավացել է, կեղևակալած մաշկն ընկել է և առաջացել է մաշկի նոր շերտ: Սա սովորաբար տևում է 2-4 շաբաթ:

Կապիկի ծաղկով հիվանդ հղի անձը կարող է այն փոխանցել իր պտղին ընկերքի միջոցով:

Կապիկի ծաղիկը շատ ավելի պակաս վարակիչ է, քան COVID-19-ը: Այն Չի փոխանցվում կապիկի ծաղիկով հիվանդի հետ պատահական (կարճատև) գրույցի կամ նրա կողքով քայլելու միջոցով:

Գիտնականները շարունակում են ուսումնասիրել, թե ինչպես է տարածվում կապիկի ծաղիկը, ներառյալ՝

- Արդյոք վարակը կարող է տարածվել, եթե վարակվածը չունի [ախտանիշներ](#).
- Որքան հաճախ է այն տարածվում շնչառական արտազատուկների միջոցով, և
- Այլ տեսակի շփումներ կամ վարքագծեր, որոնք կարող են մարդկանց համար վտանգավոր լինել:

Տե՛ս ph.lacounty.gov/monkeypox՝ հավելյալ մանրամասների և ամենավերջին տեղեկությունների համար:

4. Ովքե՞ր ուկնեն կապիկի ծաղկով հիվանդանլու հավանականություն

Այս բռնկման ընթացքում Միացյալ Նահանգներում այն մարդկանց ճնշող մեծամասնությունը, որոնց մոտ ախտորոշվել է կապիկի ծաղիկ, տղամարդիկ են, որոնք հայտնել են այլ տղամարդու հետ սեռական հարաբերություն կամ մտերմիկ (ինտիմ) շփում ուկնենալու մասին: Սակայն յուրաքանչյուրը, ով սերտ, անձնական շփում է ուկնեցել կապիկի ծաղկով հիվանդի հետ, գտնվում է կապիկի ծաղկով վարակվելու վտանգի տակ՝ անկախ սեռական կողմնորոշումից կամ գենդերային ինքնությունից/սեռից:

Քանի որ սա նոր բռնկում է, հանրային առողջապահական կազմակերպությունները և՛ երկրի ներսում, և՛ միջազգային մակարդակում դեռևս պարզում են, թե որոնք են այն իրավիճակներն ու

ԿԱՊԻԿԻ ԾԱՂԻԿ

Հաճախակի տրվող հարցեր

վարքագծերը, որոնք մարդկանց դնում են ավելի մեծ վտանգի տակ: Մենք կշարունակենք ձեզ նոր տեղեկություններ տալ, երբ իմանանք ավելին:

5. Ինչպե՞ս է բուժվում կապիկի ծաղիկը

Կապիկի ծաղիկ ունեցող շատ մարդիկ թեթև են հիվանդանում և առողջանում են առանց հակավիրուսային դեղերի օգնության: Սա սովորաբար տևում է 2-4 շաբաթ: Չկան Մենդամթերքի և Դեղորայքի Վարչության (FDA) կողմից հաստատված դեղեր հատուկ կապիկի ծաղիկը բուժելու համար: Սակայն FDA-ի կողմից հաստատված tecovirimat (կամ TPOXX) հակավիրուսային դեղը, որն օգտագործվում է ջրծաղիկը բուժելու համար, կարող է օգտագործվել կապիկի ծաղիկ ունեցող մարդկանց բուժելու համար: TPOXX-ը կարող է տրվել այն մարդկանց, որոնք ունեն կապիկի ծաղիկի ծանր ընթացք, ներառյալ՝ ունեն վերքեր մարմնի զգայուն մասերում կամ ցավ, որը չի թեթևանում ազատ վաճառվող դեղերի միջոցով: Այն կարող է տրվել նաև այն մարդկանց, որոնք ավելի հավանական է, որ ծանր կհիվանդանան (տե՛ս ստորև՝ Ովքե՞ր կարող են լինել կապիկի ծաղիկով ծանր հիվանդանալու ավելի մեծ վտանգի տակ): Ծանոթացեք ավելիի հետ CDC-ի՝ Հիվանդների համար [կապիկի ծաղիկի TPOXX-ով բուժման ուղեցույցում](#):

Եթե դուք ունեք կապիկի ծաղիկ, ձեր բժիշկը կարող է նշանակել ոչ կապիկի ծաղիկի համար նախատեսված դեղեր, որոն կարող են թեթևացնել ցավը և ցանի կամ վերքերի առաջացրած գրգռվածությունը: Հավելյալ տեղեկությունների համար, թե ինչպես հաղթահարել ձեր ախտանիշները, այցելեք CDC-ի [Ի՞նչ անել, եթե հիվանդ եք](#) կայքէջ:

6. Ո՞րն է ծանր կապիկի ծաղիկը

Մարդկանց մեծ մասն ունենում է կապիկի ծաղիկի թեթև հիվանդություն, բայց որոշ մարդկանց համար կապիկի ծաղիկը կարող է լուրջ լինել: Ծանր կապիկի ծաղիկը կարող է ներառել՝

- Ցան կամ ցավեր այքների վրա կամ դրանց մոտ
- Ցան, որը տարածվում է ամբողջ մարմնով, կամ դրա առանձին մասնիկները ձուլվում են իրար հետ:
- Ցավ ուղիղ աղիքում (հետույքում), որը դժվարացնում է զուգարան գնալը:
- Ցավ բերանում, որը դժվարացնում է ուտելը և խմելը
- Ցան, որն արյունահոսում է կամ վարակի տեսք ունի
- Ախտանիշներ, որոնք վատթարանում են կամ ժամանակի ընթացքում չեն բարելավվում:

Անմիջապես դիմեք բուժօգնության, եթե ունեք այս ախտանիշներից որևէ մեկը կամ այլ ախտանիշներ, որոնք մտահոգում են ձեզ:

7. Ովքե՞ր կարող են լինել կապիկի ծաղիկով ծանր հիվանդանալու ավելի մեծ վտանգի տակ

Ելնելով այն ամենից, ինչ գիտենք կապիկի ծաղիկի նախկին բռնկումներից՝ վարակվելու դեպքում հետևյալ խմբերն են գտնվում կապիկի ծաղիկով ծանր հիվանդանալու ավելի մեծ վտանգի տակ: Մենք դեռ չգիտենք, թե ներկա բռնկման ընթացքում որն է ծանր հիվանդանալու նրանց վտանգի աստիճանը, եթե վարակվեն:

ԿԱՂԻԿԻ ԾԱՂԻԿ

Հաճախակի տրվող հարցեր

- Մարդիկ, որոնք ունեն իմունային անբավարարություն (բուժման, հիվանդության կամ վարակի պատճառով ունեն թույլ իմունային համակարգ): Սա ներառում է չկառավարվող կամ բարդացած ՄԻԱՎ (HIV) ունեցող մարդկանց:
- Մարդիկ, որոնք ունեն հիվանդություն կամ վիճակ, որն ազդում է մաշկի վրա, օրինակ՝ Էկզեմա, ատոպիկ մաշկաբորբ, թեփառու որքին (պսորիազ), շփաբորբ (իմպետիզո) ծայրահեղ պզուկոտում (ակնե), հերպես կամ այրվածքներ
- Երեխաները, հատկապես՝ 8 տարեկանից փոքր
- Հղի կամ կրծքով կերակրող անձինք

Կապիկի ծաղկի վերքերը աչքերում, բերանում և ուղիղ աղիքում կարող են առաջացնել ուժեղ ցավ և այտուցում և կարող են վարակվել բակտերիայով: Կա նաև երկար ժամանակով սպիներ թողնելու վտանգ:

Վարակի այս բռնկման ընթացքում վարակված մարդկանց մեծ մասը եղել են չափահասներ և հիվանդանոցում բուժման կարիք չեն ունեցել:

8. Ի՞նչ պետք է անեն, եթե կարծում եմ, որ վարակվել եմ կապիկի ծաղկով

Անմիջապես կապ հաստատեք ձեր բժշկի հետ, եթե ունեք նոր, անբացատրելի ցան կամ վերքեր ձեր մարմնի ցանկացած մասում: Սա հատկապես կարևոր է, եթե դուք շփվել եք որևէ մեկի հետ, որն ունի կամ կասկած կա, որ ունի կապիկի ծաղիկ: Ծածկեք ցաների բոլոր մասերը հագուստով, ձեռնոցներով ու/կամ վիրակապերով և քայլեր ձեռնարկեք՝ պաշտպանելու ուրիշներին: Սա ներառում է խուսափելը ուրիշների հետ մաշկը մաշկին շփումից և մտերմիկ(ինտիմ) շփումից, քանի դեռ բժիշկը չի ասել, որ վարակ չունեք: Անպայման դիմակ կրեք բժշկի մոտ գնալիս:

Հանգահարեք Հանրային Առողջության Վարչության Հանգերի Կենտրոն 1-833-540-0473 համարով (բաց է ամեն օր՝ առավոտյան 8:00-ից երեկոյան 8:30-ը), եթե չունեք բժիշկ կամ բժշկական ապահովագրություն: Եթե ցան ունեք, կարող եք նաև օգտվել Հանրային Առողջության Վարչության Սեռական Առողջության Կլինիկաների ծառայություններից (տե՛ս ժամանակացույցը [այստեղ](#)):

Մինչև կիմանաք, որ կապիկի ծաղիկ չունեք, քայլեր ձեռնարկեք վարակը տարածելու վտանգը նվազեցնելու համար՝ մյուսներից հեռու մնալով: Տե՛ս՝ [Մեկուսացման հրահանգներ կապիկի ծաղկով հիվանդ մարդկանց համար](#):

9. Ինչպե՞ս կապիկի ծաղկի համար թեստավորվել

Եթե դուք ունեք ցան, որը հնարավոր է, որ կապիկի ծաղկի պատճառով լինի, ձեր բժիշկը կգնահատի այն: Ելնելով իրանց եզրակացությունից՝ հնարավոր է, որ նրանք ձեր ցանից նմուշ վերցնեն հետազոտության համար: Նմուշը ուղարկվում է լաբարատորիա, և թեստի արդյունքը պետք է հասանելի լինի մի քանի օրից: Այս պահին կապիկի ծաղկի համար չկան ինքնուրույն կամ տանը արվող թեստեր:

Մինչև կիմանաք, որ կապիկի ծաղիկ չունեք, կարևոր է, որ հետևեք [կապիկի ծաղկի մեկուսացման հրահանգներին](#):

10. Ի՞նչ պետք է անեմ, եթե ինձ մոտ ախտորոշվել է կապիկի ծաղիկ

Եթե ձեզ մոտ ախտորոշվել է կապիկի ծաղիկ, դուք պետք է մեկուսանաք՝ պաշտպանելու մյուսներին: Հետևեք [Կապիկի ծաղկով հիվանդ մարդկանց համար մեկուսացման հրահանգներին](#), որոնք հասանելի են մի քանի լեզուներով ph.lacounty.gov/monkeypox կայքում:

Կապ հաստատեք ձեր սեռական զուգընկերների և ցանկացած այլ անձանց հետ, որոնց հետ ունեցել եք սերտ, մտերմիկ և/կամ երկարատև շփում ձեր ախտանիշների հայտնվելուց հետո: Դա արեք որքան հնարավոր է շուտ, որպեսզի նրանք կարողանան դիտարկել [պատվաստվելը](#) (եթե արդեն չեն պատվաստվել կապիկի ծաղկի դեմ): Վարակի հետ շփումից հետո պատվաստվելը կարող է կանխել կապիկի ծաղկով հիվանդանալը կամ հիվանդությունը դարձնել պակաս ծանր: Նրանք կարող են նաև ուշադիր լինել՝ կապիկի ծաղկի ախտանիշները հայտնաբերելու համար:

Խնդրում ենք պատասխանել Հանրային Առողջության գանգերին: Նրանք ձեզ հետ կապ կհաստատեն՝ հարցնելու ձեր գործողությունների մասին, որոնք ունեցել եք ախտանիշների հայտնվելուց առաջ և հետո: Սրա նպատակն է պարզել, թե ինչպես եք վարակվել, և հայտնաբերել այլ մարդկանց, որոնք կարող են վարակի հետ շփում ունեցած լինել:

11. Ինչպե՞ս կարելի է կանխել կապիկի վարակը

Կապիկի ծաղկի տարածումը կանխելու համար կան մի քանի ձևեր.

- Պատվաստվեք, եթե իրավասու եք (տե՛ս ներքևում)
- Խուսափեք ցանկացած անձի հետ, որն ունի կապիկի ծաղկի ախտանիշներ, շատ սերտ և/կամ երկարատև շփումներից, հատկապես՝
 - Բերանային, հետանցքային և հեշտոցային սեռական հարաբերությունից, սեռական օրգաններին և հետանցքին դիպչելուց
 - Գրկախառնվելուց, շոյելուց, մերսելուց, համբուրվելուց
 - Նրանց մարմնի ցանի հետ մաշկը մաշկին շփումից
 - Համատեղ օգտագործելուց սրբիչներ, հագուստ, անկողնային պարագաներ, ծածկոցներ և այլ իրեր ու նյութեր (օր.՝ ատամի խոզանակ, բաժակներ, սպասք և սեքս-խաղալիքներ), որոնք չեն մաքրվել
 - Երկար ժամանակ (3 ժամ կամ ավել) շատ մոտ հեռավորությունից դեմառդեմ խոսելուց
- Հաճախ լվացեք ձեր ձեռքերը օճառով ու ջրով կամ օգտագործեք ալկոհոլային հիմքով ձեռքերի ախտահանիչներ: Սա հատկապես կարևոր է ուտելուց առաջ և զուգարանից օգտվելուց հետո: Խուսափեք չլվացված ձեռքերով ձեր դեմքին դիպչելուց:
- Կրեք համապատասխան պաշտպանիչ միջոցներ (դիմակ, ձեռնոց և խալաթ), եթե չեք կարող խուսափել կապիկի ծաղկով հիվանդի հետ սերտ շփումից:

12. Որո՞նք են կապիկի ծաղկով վարակվելու վտանգը նվազեցնելու այլ միջոցները

Ահա մի քանի քայլեր, որոնք մարդիկ կարող են անել՝ նվազեցնելու կապիկի ծաղկով վարակվելու վտանգը:

ԿԱՊԻԿԻ ԾԱՂԻԿ

Հաճախակի տրվող հարցեր

- Խոսք ձեր սեռական գուլընկերոջ (գուլընկերների) հետ վերջերս ունեցած ցանկացած հիվանդության և նոր կամ անբացատրելի ցանի/վերքերի մասին, ներառյալ դրանց մասին, որոնք սեռական օրգանների կամ հետանցքի վրա են: Խուսափեք սեռական հարաբերությունից կամ մաշկը մաշկին շփումից, եթե դուք կամ ձեր գուլընկերն ունեք կապիկի ծաղիկ ախտանիշներ կամ եթե ձեզ/նրանց մոտ ախտորոշվել է կապիկի ծաղիկ:
- Համատեղ մի օգտագործեք չլվացված սպասքը և բաժակները, սրբիչները, անկողնային պարագաները և հագուստը:
- Ծածկեք բաց մաշկը, երբ մարդկանց մեջ եք:
- Օգտագործեք պահպանակ: Հավանաբար, միայն պահպանակները բավարար չեն կապիկի ծաղիկը կանխարգելելու համար: Բայց դրանք կարող են նվազեցնել վտանգը և կարող են օգնել կանխել վերքերի առաջացումը զգայուն հատվածներում, ինչպիսիք են հետանցքը, բերանը կամ սեռական օրգանները:
- Նվազեցրեք ձեր սեռական գուլընկերների թիվը:
- Խուսափեք ավելի վտանգավոր գործողություններից, ինչպիսիք են անծանոթների հետ սեռական հարաբերությունը և սեռական նպատակներով խնջույքները:
- Խուսափեք գնալուց այնպիսի վայրեր, որտեղ մարդիկ կրում են քիչ հագուստ և որտեղ կա անմիջական, ֆիզիկական, մաշկը մաշկին շփում, ինչպես օրինակ՝ ռեյվերում (պարային ակումբի տեսակ), խնջույքներում, ակումբներում: Եթե դուք մասնակցում եք այսպիսի միջոցառումների, ծածկեք բաց մաշկը՝ հնարավորության դեպքում նվազեցնելու մաշկը մաշկին շփումը: Ապահով են այն միջոցառումները, որոնց ժամանակ մարդիկ լրիվ հագնված են և երկարատև մաշկը մաշկին շփումը քիչ հավանական է: Բայց հիշեք, որ համբուրվելը և այսպիսի այլ գործողությունները նույնպես կարող են տարածել կապիկի ծաղիկը:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար տե՛ս CDC-ի կայքէջը՝ [Ավելի ապահով սեքսը, հասարակական հավաքույթներն ու կապիկի ծաղիկը:](#)

13. Կա՞ կապիկի ծաղիկի դեմ պատվաստանյութ

Այո: JYNNEOS կոչվող պատվաստանյութը հաստատված է Սևնդամթերքի և Դեղորայքի Վարչության (FDA) կողմից որպես կապիկի ծաղիկը կանխարգելող միջոց 18 տարեկան և ավելի բարձր տարիքի մարդկանց համար: Այն նաև հասանելի է 18-ից ցածր տարիքի մարդկանց համար՝ FDA-ի՝ արտակարգ իրավիճակներում օգտագործման թույլտվությամբ: Այն երկու դեղաչափով տրվող պատվաստանյութ է: Պահանջվում է 14 օր JYNNEOS -ի 2-րդ դեղաչափը ստանալուց հետո, որպեսզի առաջանա լավագույն իմունային պատասխան: Սակայն միայն մեկ դեղաչափը նույնպես կարող է ստեղծել որոշակի պաշտպանություն: Կարևոր է նշել, որ պատվաստանյութի ոչ մեկ, ոչ էլ երկու դեղեչափերը 100%-ով արդյունավետ չեն վարակը կանխելու հարցում: Կարևոր է շարունակել այլ քայլեր ձեռնարկելը, որպեսզի ձեզ համար նվազեցնեք վտանգը:

Եթե պատվաստանյութը տրվում է նախքան անձը կշփվի կապիկի ծաղիկի հետ, դա օգնում է նրան պաշտպանվել կապիկի ծաղիկով վարակվելուց:

Եթե այն տրվում է շփումից հետո, դա կարող է օգնել կանխել հիվանդանալը կամ այն դարձնել պակաս ծանր: Այն պետք է տրվի վարակի հետ շփումից հետո մինչև 14-րդ օրը (լավագույնս է՝ առաջին 4 օրերի ընթացքում):

Եթե անձն արդեն ունի կապիկի ծաղիկ, պատվաստումը խորհուրդ չի տրվում:

Պատվաստանյութի մասին լրացուցիչ տեղեկությունների համար տե՛ս՝ [Կապիկի ծաղիկ պատվաստանյութերի ՀՏՀ-ներ](#):

14. Ո՞վ է իրավասու ստանալ կապիկի ծաղիկ դեմ պատվաստանյութ

Պատվաստանյութը հասանելի է՝

- Միասեռական կամ բիսեքսուալ տղամարդկանց կամ ցանկացած տղամարդու կամ տրանսգենդեր մարդկանց, որոնք սեռական հարաբերություն են ունենում տղամարդկանց կամ տրանսգենդեր մարդկանց հետ:
- Ցանկացած սեռի/գենդերի և ցանկացած սեռական կողմնորոշում ունեցող մարդկանց, որոնք սեռական հարաբերությամբ են ունենում առևտրային կամ փոխանակման նպատակներով (օր.՝ սեռական հարաբերություն՝ փողի, կացարանի, սննդի կամ այլ իրերի կամ կարիքների դիմաց)
- Մարդիկ, որոնք ունեն ՄԻԱՎ (HIV), հատկապես այն անձինք, որոնք ունեն չկառավարվող կամ բարդացած ՄԻԱՎ հիվանդություն
- Մարդիկ, որոնք ունեցել են մաշկը մաշկին կամ մտերմիկ(ինտիմ) հարաբերություն որևէ մեկի հետ, որը հաստատված է կամ կասկած կա, որ ունի կապիկի ծաղիկ, ներառյալ նրանք, որոնք դեռ հաստատում չեն ստացել Հանրային Առողջության Վարչությունից:

Իրավասությունը հետագայում կարող է տարածվել նաև այլ խմբերի վրա. ամենավերջին տեղեկությունների համար տե՛ս՝ ph.lacounty.gov/monkeypox/vaccine.htm:

15. Ինչպե՞ս կարող եմ պատվաստվել

Եթե դուք պատկանում եք այն խմբերից որևէ մեկին, որն իրավասու է կապիկի ծաղիկ պատվաստանյութ ստանալ, գնացեք [Հանրային Առողջության պատվաստման վայր](#) կամ այցելեք Myturn.ca.gov գտնելու որևէ վայր ձեր մոտակայքում: Երբ գնում եք այդ վայրը, պատրաստ եղեք՝ հաստատելու, որ դուք բավարարում եք կապիկի ծաղիկ դեմ պատասվատանյութ ստանալու իրավասության չափանիշները:

Այցելեք ph.lacounty.gov/monkeypox/vaccine.htm՝ պարզելու, թե արդյոք դուք իրավասու եք ստանալ պատվասանյութը:

16. Ի՞նչ պետք է անեմ, եթե շփվել եմ կապիկի ծաղիկ վարակի հետ

Հետևեք ձեր առողջությանը: Մարդիկ, որոնց մոտ առաջանում է կապիկի ծաղիկ, սովորաբար ախտանիշներ են ունենում վարակի հետ շփումից 7-14 օր (և մինչև 21 օր) հետո: Դուք կարող եք շարունակել ձեր ամենօրյա սովորական գործողությունները, եթե ախտանիշներ չեք ունենում: Պատրաստ եղեք մեկուսանալ մյուսներից, եթե ձեզ մոտ առաջանան կապիկի ծաղիկ ախտանիշներ:

Պատվաստվեք, եթե դեռ ամբողջությամբ չեք ստացել երկու դեղաչափից կազմված կապիկի ծաղիկ պատվաստանյութի շարքը: Վարակի հետ շփմանը հաջորդող 4 օրերի ընթացքում պատվաստվելը կարող է օգնել կանխել ձեր վարակվելը: Վարակի հետ շփումից հետո 4-14 օրվա

ընթացքում պատվաստվելը կարող է ձեր հիվանդությունը դարձնել պակաս ծանր: Իմացեք ավելին այստեղ՝ ph.lacounty.gov/monkeypox/vaccine.htm:

Խնդրում ենք պատասխանել Հանրային Առողջության գանգերին: Եթե ձեր անունը նշվել է որպես կապիկի ծաղկով վարակվածի հետ շփում ունեցածի, հնարավոր է, որ Հանրային Առողջության Վարչությունը կապ հաստատի ձեզ հետ՝ իմանալու, թե ինչպես եք ձեզ զգում, և առաջարկելու պատվաստվել, եթե համապատասխանում եք:

Հետևեք [Կապիկի ծաղկով հիվանդ մարդկանց համար մեկուսացման ուղեցույցին](#)՝ լրացուցիչ տեղեկությունների համար:

17. Մաքրման ի՞նչ միջոցներ են արդյունավետ կապիկի ծաղկի դեմ

ԱՄՆ Շրջակա Միջավայրի Պահպանության Գործակալությունն (EPA) ունի ցուցակ, որում նշված են այն ախտահանող միջոցները, որոնք գրանցված են կապիկի ծաղկի դեմ օգտագործման համար: Ցուցակը ներառում է հայտնի արտադրանքներ, որոնք բազմաթիվ ձեռնարկություններ ու առանձին անհատներ արդեն օգտագործում են: Այն կարելի է գտնել [EPA-ի կայքէջում](#): Կայքն ունի որոնման պատուհան, որտեղ կարող եք փնտրել ախտահանիչները՝ օգտագործելով տարբեր բնորոշիչներ, ինչպես օրինակ՝ անունը, շփման ժամանակը և մակերեսի տեսակը:

- Ստուգեք, որ արտադրանքը գրանցված լինի EPA-ում:
- Կարդացեք արտադրողի ցուցումները: Համոզվեք, որ արտադրանքը համապատասխանում է ձեր մակերեսին:
- Մաքրեք մակերեսը օճառով և ջրով, եթե ցուցումներում նշված է դրանք օգտագործելուց առաջ նախնապես մաքրելը կամ եթե մակերեսը տեսանելիորեն կեղտոտ է: Կեղտը կարող է թույլ չտալ ախտահանիչին գործել:
- Հետևեք շփման ժամանակի ցուցումներին: Մակերեսը պետք է խոնավ մնա այնքան ժամանակ, որքան որ նշված է, որպեսզի արդյունավետ լինի: Անհրաժեշտության դեպքում նորից թրջեք:

Լվացքի սովորական միջոցները կարող են օգտագործվել լվանալու համար այն հագուստն ու սպիտակեղենը (օր.՝ անկողնային պարագաներ և սրբիչներ), որոնք օգտանգործվել են կապիկի ծաղկով հիվանդի կողմից:

Պինդ նյութերից ափսեներն ու սպասքը կարելի է լվանալ աման լվացող մեքենայում տաք ջրով ու սպասք լվանալու միջոցներով, կամ ձեռքով՝ օգտանգործելով տաք ջուր և սպասքի օճառ:

Տե՛ս CDC-ի [Տան և ոչ առողջապահական վայրերի ախտահանման ուղեցույցը](#)՝ կապիկի ծաղկով հիվանդ լինելու ժամանակ և դրանից հետո մաքրության վերաբերյալ հավելյալ տեղեկությունների համար:

18. Կարո՞ղ են երեխաները վարակվել կապիկի ծաղկով

Այո: Ցանկացած մարդ կարող է վարակվել կապիկի ծաղկով, եթե ունեցել է սերտ, անձնական շփում որևէ մեկի հետ, որը հիվանդ է կապիկի ծաղկով: Այս բնկման ընթացքում կապիկի ծաղկով

ԿԱՊԻԿԻ ԾԱՂԻԿ

Հաճախակի տրվող հարցեր

վարակվելու վտանգը երեխաների համար շատ փոքր է: Չնայած երեխաների շրջանում դեպքեր եղել են ԱՄՆ-ում դրանք հազվադեպ են պատահում:

Երեխաների համար կապիկի ծաղիկով հիվանդանալու վտանգն ավելի մեծ է, եթե նրանք ապրում են որևէ մեկի հետ, որն ունի կապիկի ծաղիկ, հատկապես եթե վարակված անձի հետ օգտագործում են միևնույն անկողինն ու իրերը: Եթե դուք ունեք կամ կասկած կա, որ ունեք կապիկի ծաղիկ, քայլեր ձեռնարկեք՝ պաշտպանելու ձեր տան բոլոր անդամներին: Տե՛ս՝ [Մեկուսացման հրահանգներ կապիկի ծաղիկով հիվանդների համար:](#)

Դեռահասները, որոնք մտերմիկ/սեռական հարաբերություններ են ունենում այլ մարդկանց հետ կամ լինում են այնպիսի իրավիճակներում, որտեղ հնարավոր է, որ ունենան մաշկը մաշկին շփում, նույնպես գտնվում են կապիկի ծաղիկով հիվանդանալու ավելի մեծ վտանգի տակ: Սա հատկապես իրատեսական է, եթե նրանք այս գործողություններն անում են այն խմբերում, որտեղ կապիկի ծաղիկը տարածվում է: Ավելին իմանալու համար տե՛ս՝ [Ավելի ապահով սեքսը, հասարակական հավաքույթներն ու կապիկի ծաղիկը:](#)

19. Ինչպե՞ս կարող եմ ինձ պաշտպանել ճամփորդելիս

Այս պահին կապիկի ծաղիկի վտանգը համարվում է շատ փոքր լայն հանրության համար: Այն շատ ավելի պակաս վարակիչ է, քան COVID-19-ը:

Բացի վերևում նշված կանխարգելիչ քայլերից, խորհուրդ է տրվում, որ ճամփորդողները խուսափեն հիվանդ մարդկանց հետ սերտ շփումներից: Եթե ճամփորդում եք ինքնաթիռով, խուսափեք երկարատև մաշկը մաշկին շփումներից: Օրինակ՝ երբ օգտվում եք արմունկի ընհանուր հենակից: Եթե մնում եք հյուրանոցի սենյակում կամ վարձակալված տանը, համոզվեք, որ դրանք մաքրվել են նախորդ բնակիչների գնալուց հետո:

Դուք պետք է նաև խուսափեք սատկած կամ կենդանի վայրի կաթնասունների հետ շփումներից:

Եթե ճամփորդում եք Կենրոնական կամ Արևմտյան Աֆրիկայում, խուսափեք այն կենդանիների հետ շփումներից, որոնք [կարող են տարածել կապիկի ծաղիկը](#), հատկապես՝ կրծողներից ու պրիմատներից: Նաև, խուսափեք հիվանդ կամ սատկած կենդանիներից, ինչպես նաև անկողնային պարագաներից ու այլ իրերից, որոնց նրանք դիպչել են: Պատճառն այն է, որ մարդիկ կարող են կապիկի ծաղիկով վարակվել նաև հիվանդ կենդանիներից, եթե սրանք ճանկռն կամ կծեն իրենց, կամ եթե մարդիկ պատրաստեն կամ ուտեն վարակված կենդանու միսը կամ օգտագործեն այս կենդանիներից ստացված այլ արտադրանքներ:

20. Որտե՞ղ կարող եմ գտնել լրացուցիչ տեղեկություններ

Լոս Անջելեսի Շրջանի Հանրային Առողջության Վարչություն՝

ph.lacounty.gov/monkeypox

ph.lacounty.gov/monkeypox/vaccine.htm

Հիվանդությունների Վերահսկման և Կանխարգելման Կենտրոններ (CDC)՝

cdc.gov/poxvirus/monkeypox/index.html

Կալիֆորնիայի Հանրային Առողջության Վարչություն՝

cdph.ca.gov/Programs/CID/DCDC/Pages/Monkeypox.aspx

